

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ НАУКИ, ІННОВАЦІЙ ТА
ІНФОРМАТИЗАЦІЇ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АНТАРКТИЧНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР

**УКРАЇНСЬКИЙ
АНТАРКТИЧНИЙ
ЖУРНАЛ**

№ 10-11 / 2011-2012

Київ – 2012

Український антарктичний журнал
Наукове видання

Ukrainskyj antarktychnyj zhurnal
Research edition

Виходить раз на рік

Published annually

Заснований Державним науково-виробничим підприємством «Національний антарктичний науковий центр» у 1997 році

Founded by State organization 'National Antarctic Scientific Center' in 1997

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 6979 від 13.02.2003 р.

Certificate of State Registration
KB № 6979 of 13.02.2003

Головний редактор: *П.Ф. Гожик*

Editor-in-chief: *P.F. Gozhyk*

Заступник головного редактора:
В.Г. Бахмутов

Associate editor: *V.G. Bakhmutov*

Відповідальний секретар:
Р.В. Логінова

Executive editor: *R.V. Loginova*

Редакційна колегія:

*Ю.В. Артамонов., Л.А. Булавін,
В.М. Войціцький, В.М. Івченко, В.М. Ільїн,
В.Є. Корепанов, В.А. Кунах,
Л.М. Литвіненко, В.А. Литвинов,
В.М. Мартазінова, О.Ю. Митропольський,
Є.В. Моїсеєнко, Л.І. Остапченко,
В.М. Павлович, Є.С. Підгорський,
В.О. Покровський, В.П. Поліщук,
В.Д. Русов, Е.З. Самішев,
В.І. Старостенко, Є.С. Серединін,
Є.Ф. Шнюков*

Editorial Board:

*Yu.V. Artamonov, L.A. Bulavin,
V.M. Voitsitsky, V.M. Ivchenko, V.M. Ilyin,
V.E. Korepanov, V.A. Kunakh,
L.M. Litvinenko, V.A. Lytvynov,
V.M. Martazinova, O.Yu. Mitropolsky,
E.V. Moiseenko, L.I. Ostapchenko,
V.M. Pavlovich, E.S. Pidgorsky,
V.O. Pokrovsky, V.P. Polischuk,
V.D. Rusov, E.Z. Samishev,
V.I. Starostenko, E.S. Seredinin,
E.F. Shnyukov*

Дизайн обкладинки: *А.С. Клюй*

Cover design: *A.S. Kliui*

На фото *Євгенія Л.:*
Айсберг у протоці Пенола

Picture: Iceberg in Penola strait
by Evgeniy L.

Друкується за рішенням редакційної колегії та
Науково-технічної ради Національного антарктичного наукового центру

Оригінал-макет виготовлено редакцією журналу

Адреса редакції: 16, бульв. Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Телефон: +38 044 246 38 83 Факс: +38 044 246 38 80

E-mail: uac@uac.gov.ua

Editorial address: 16, T. Shevchenka blvd., Kyiv, 01601, Ukraine

Tel.: +38 044 246 38 83 Fax: +38 044 246 38 80

E-mail: uac@uac.gov.ua

ISSN 1727-7485

© Національний антарктичний науковий центр, 2012

Український
Антарктичний
Журнал

Наукове видання

Виходить раз на рік

№ 10-11 / 2011-2012

ЗМІСТ / CONTENTS

Інноваційний вектор часу <i>Валерій Литвинов, директор НАНЦ</i>	8
Антарктичні ювілеї: 100-річчя підкорення Південного географічного полюса, 50-річчя набуття чинності Договором про Антарктику <i>А.П. Федчук</i>	11
<i>Геолого-геофізичні дослідження / Geological-Geophysical Research</i>	
Результаты геохимических исследований проявлений рудной минерализации в породах батолита Антарктического полуострова <i>Г.В. Артеменко, В.Г. Бахмутов, Л.Н. Бахмутова</i>	13
О геодинамике тектонического пояса пролива Дрейка – моря Скоша, Южный океан <i>Г.Б. Удинцев, А.Ф. Береснев, А.В. Кольцова, Л.Г. Доморацкая, Г.В. Шенке, Н. Отт, А. Бейер, В.Г. Бахмутов, В.Д. Соловьёв</i>	26
Исследования геотектоники континентальных и океанических плит на основе высокоточных геодезических измерений с борта космического аппарата <i>Г.Б. Удинцев, А.В. Багров</i>	36
Особенности состава, возраст и модель образования габброидов Андийского комплекса (мыс Туксен, Западная Антарктика) <i>Д.П. Гладкочуб, Т.В. Донская, В.Г. Бахмутов</i>	39
Изучение палеонапряженности и палеонаправлений геомагнитного поля в мелу и в палеоцене по породам Западной Антарктики <i>В.В. Щербакова, В.Г. Бахмутов, В.П. Щербаков, Г.В. Жидков, В.В. Шпира, Ю.К. Виноградов</i>	48

Coastal forms and deposits in Bulgarian Antarctic Base area, Livingston island <i>Rossitza Kenderova, Christo Pimpirev, Ahinora Baltakova, Stefka Pristavova</i>	87
Geodetic and hydrological research around Bulgarian Antarctic Base on Livingston island, Antarctica <i>Borislav Alexandrov, Yuri Tzanovsky</i>	94
Исследование физико-механических свойств недр Земли в Антарктике в районе Аргентинских островов <i>В.К. Жуковский, А.Р. Гохман, Е.В. Карягин</i>	97
Peculiarity of the Geoid determination at the Antarctic Region <i>D.O. Marchenko, V.U. Maksymchuk</i>	106
 <i>Ядерно-фізичні дослідження / Nuclear-Physical Research</i>	
Определение критической частоты F-слоя по данным наблюдений ионосферного альфвеновского резонанса <i>А.В. Колосков, Н.А. Бару</i>	114
Двухпозиционный (Антарктида-Украина) мониторинг глобальных электромагнитных резонансов Земли <i>А.В. Колосков, Н.А. Бару, О.В. Буданов, В.Е. Пазнухов, Ю.М. Ямпольский</i>	121
Электростатический механизм эмиссии бром-содержащих соединений, участвующих в цикле разрушения поверхностного озона <i>Е.Ю. Ткаченко</i>	128
 <i>Океанографія та біологічні ресурси / Oceanography and Biological Resources</i>	
Results Taggings of Antarctic Whales <i>Yu.A. Mikhalev, L.M. Kozachenko</i>	136
Карликовый гладкий кит <i>Caperea Marginata</i> Gray, 1846, Южной Атлантики <i>Ю.А. Михалёв, Г.А. Будыленко</i>	144
Сезонная и межгодовая изменчивость водных масс в проливе Дрейка <i>Ю.В. Артамонов, Е.А. Скрипалёва, А.В. Федирко</i>	161
Изменчивость поля температуры воды в Антарктике по данным попутных измерений на НЭС «Академик Фёдоров» в 1999–2011 гг. <i>Ю.В. Артамонов, Н.Н. Антипов, В.П. Бунякин, А.В. Клепиков, В.А. Литвинов, В.В. Лукин, Е.А. Скрипалёва</i>	172
Some breach of the Walles' rule and other peculiarities of the fauna in the Weddell sea <i>V.I. Sirenko, I.S. Smirnov</i>	186

Промысловые и биологические показатели антарктического криля (<i>Euphausia superba</i>) на участках его промысла у Южных Шетландских островов и в проливе Брансфилд в марте-мае 2006 г. <i>Н.Н. Жук</i>	201
 <i>Біологічні дослідження / Biological Research</i>	
Множественная устойчивость к токсичным металлам микроорганизмов антарктических клифов (остров Галиндез) <i>А.Б. Таширева, В.А. Романовская, П.В. Рокитко, А.А. Таширева</i>	212
Почвенное разнообразие наземных экосистем Антарктики (в районах расположения российских антарктических станций) <i>Е.В. Абакумов, А.В. Лупачёв</i>	222
Сезонная динамика потребления кислорода и численность гетеротрофного бактериопланктона в районе антарктической станции Академик Вернадский <i>В.П. Чекалов</i>	229
Ценотичні зв'язки біоти суходолу островів Західної Антарктики <i>І.В. Дикий, Й.В. Царик, І.В. Шидловський, В.Н. Трохимець, О.В. Головачов</i>	239
Ріст рослин при різних температурних умовах: чи відрізняються рослини Антарктики <i>Н.А. Матвеева, С.Е. Чапкевич, К.О. Дробот, В.П. Дуплій</i>	257
Секвенирование последовательностей <i>RBCL</i> и <i>ITS2</i> антарктических растений для определения возможности их использования в ДНК-штрихкодировании <i>В.П. Дуплій, Н.А. Матвеева, А.М. Шаховский, Е.М. Кищенко, Л.Е. Курбатова</i>	263
Перенесення складових антарктичної трав'янистої тундрової формації домініканським мартином в регіоні Аргентинських островів (Прибережна Антарктика) <i>І.Ю. Парнікоза, І.В. Дикий, В.Ю. Іванець, І.А. Козерецька, А.І. Рожок, В.А. Кунах</i>	272
Географічний градієнт генетичного поліморфізму <i>Deschampsia antarctica</i> Desv. із Прибережної Антарктики <i>І.О. Андреев, Р.А. Волков, І.А. Козерецька, І.Ю. Парнікоза, К.В. Спірідонова, С.С. Кир'яченко, Д.М. Майданюк, В.А. Кунах</i>	282
Введення в культуру <i>in vitro</i> <i>Deschampsia antarctica</i> Desv. (Poaceae) з двох районів Прибережної Антарктики <i>О.М. Загричук, Н.М. Дробик, І.А. Козерецька, І.Ю. Парнікоза, В.А. Кунах</i>	289
Біологічні характеристики бактеріофагів, виділених в Антарктиці <i>О.В. Пугач, О.В. Мась, О.М. Андрійчук, В.П. Поліщук</i>	296

Пластичність морфогенезу та особливості репродукції рослин <i>Colobanthus quitensis</i> і <i>Deschampsia antarctica</i> в Антарктичному регіоні <i>О.А. Кравець, Н.Ю. Таран, В.О. Стороженко</i>	302
Расширение гнездового ареала антарктического поморника <i>Chatharacta antarctica</i> (Lesson, 1831) в районе УАС Академик Вернадский <i>Д.В. Пилипенко</i>	306
Biological researches around the Belarusian Antarctic Expedition's Camp «Vechernyaya Mountain» (East Antarctica) <i>Yur. Giginyak, O. Borodin</i>	311
<i>Гідрометеорологічні та кліматичні дослідження /</i> <i>Hydro-meteorological and Climatic Research</i>	
Исследование хронологической схемы изменения климата вблизи станции Академик Вернадский с помощью определения концентраций химических примесей в леднике <i>П.И. Будник, В.Ф. Грищенко, Г.В. Клишевич, Н.Д. Курмей, Т.И. Макаренко</i>	315
Погодные условия на станции Академик Вернадский в 2011 г. и ожидаемое состояние температурного режима в летний период 2011-2012 гг. по инструментальным наблюдениям 2011 г. <i>В.Ф. Мартазинова, В.Е. Тимофеев, Е.К. Иванова</i>	320
<i>Геоінформаційні технології /</i> <i>Geoinformation Technologies</i>	
Аналіз архіву наукової гідрометеорологічної інформації Української антарктичної станції Академік Вернадський <i>С.В. Клок</i>	333
Національний центр антарктичних даних як невід'ємна частина наукових досліджень України в Антарктиці <i>Л.С. Глоба, В.А. Литвинов, І.В. Мороз</i>	339
Создание единого информационного пространства данных антарктических исследований <i>Л.С. Глоба, И.А. Кузин, И.В. Мороз, К.С. Мочалкина, Р.Л. Новогрудская</i>	343
Удосконалення та систематизація нормативної бази даних щодо життєдіяльності українських антарктичних експедицій – запорука успішного виконання Державної цільової науково-технічної програми досліджень України в Антарктиці <i>І.В. Мороз, Б.Ю. Гаврилюк</i>	352

*Медико-фізіологічні дослідження /
Medical-Physiological Research*

Застосування телемедичних систем при проведенні антарктичних досліджень
І. Шустова 361

**Особенности электрической активности мозга человека при длительном
пребывании в условиях Антарктики**
В.И. Сухоруков, Л.П. Забродина 365

**Роль спрямованості особистості в адаптації до порушень динаміки між
організмом і середовищем**
О.А. Мірошниченко 370

**Изучение динамики цветовой предпочтения человека и разработка
биорегуляторной технологии с использованием таблиц БИОКОЛОР**
С.-А. И. Мадяр, Е.Э. Ковалевская, Е.В. Моисеенко 375

*Розробка і впровадження новітніх технологій в Антарктиці /
Development and introduction of the newest technologies are in Antarctic*

**Самолеты на солнечных батареях – новый инструмент для проведения
исследований в Антарктике: особенности, преимущества, перспективы**
А.П. Трофименко 390

*Міжнародне співробітництво /
International co-operation*

Долгосрочная стратегия деятельности России в Антарктике
В.В. Лукин 399

**Еволюція Системи Договору про Антарктику: структура і динаміка актів,
ухвалених за 1961-2011 рр.**
А. Федчук 406

*Бібліографія /
Bibliography*

**Дослідження України в Антарктиці: поточна бібліографія. Публікації
2010-2011 рр.**
В.П. Рибачук, Н.Г. Віденіна 428

Автори цього номера 456

Український антарктичний журнал
Правила для авторів 459

Украинский антарктический журнал
Правила для авторов 461

Ukrainian Antarctic Journal
Information for Contributors 463